

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2018. október 26. napján megtartott tanácsülésen meghozta az alábbi

V É G Z É S T:

A testi sértés büntette miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2018. május 31. napján kihirdetett 16.B.54/2017/26. számú ítéletét **helybenhagyja**.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A Budapest Környéki Törvényszék a 2018. május 31. napján kihirdetett 16.B.54/2017/26. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében [Btk. 164.§ (1), (8) bekezdés I. fordulat].

Ezért 2 év - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és annak utólagos elrendelése esetén abból a vádlott legkorábban a büntetése kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A törvényszék a vádlott szülői felügyeleti jogát kk. sértett gyermeke vonatkozásában megszüntette. Ellenben a vádlottat az ellene kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208.§ (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

Határozott az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére, a kiskorú veszélyeztetése büntette miatt bűnösségének megállapítása, és a próbaidő tartamának emelése céljából, míg a vádlott kirendelt védője - három nap gondolkodási időt fenntartva - okának és irányának megjelölése nélkül jelentett be fellebbezést.

A védő a fellebbezésének írásbeli indokolásában mindenekelőtt hivatkozott az igazságügyi orvosszakértői véleményre, mely szerint a sértett sérülése keletkezhett akár indirekt erőbehatásra is. Ezt a sértett nevelőapja megerősítette azzal a vallomásával, hogy a sértett sokat esett és kerékpározás közben is megsérült.

Az a körülmény, hogy a vádlott küzdősportban élsportoló, az elsőfokú bíróságétól éppen ellenkező irányú következtetés levonását teszi indokolttá, hiszen pontosan emiatt tudhatta, hogy a rúgás milyen következményekkel járhat.

Támaszkodott a szakértől azon véleményére is, mely szerint a sértett vallomását a tanú13 befolyásolta, és az élményszerűsége sem igazolható.

Ehhez képest a gyermek is különböző módon írta le a bántalmazás megtörténtét, vele szemben a vádlott és a tanú ugyanakkor egyezően és következetesen nyilatkozott akként, hogy sem a bántalmazás módja, sem pedig annak ereje nem volt alkalmas az adott sérülés létrehozására.

Mivel a többi tanú kizárólag a sértett elmondására támaszkodva tett vallomást, így azok a sértett nyilatkozatának sorsát osztják, vagyis nem fogadhatók el.

A sértett felnőttekhez való viszonyára is figyelemmel álláspontja szerint nem zárható ki, hogy a gyermek eleséssel szerette volna felhívni magára a felnőttek figyelmét.

Egyik orvos szakértő sem tudta megállapítani kétséget kizáróan a sérülés keletkezésének pontos mechanizmusát.

Így a vádlott által is elismert, a sértett kis erejű fenéken rúgásában megnyilvánuló cselekménye és a bekövetkezett eredmény között oksági összefüggés nincs.

Minderre tekintettel a vádlott felmentésére tett indítványt, kérve a szülői felügyeleti jog megszüntetésével kapcsolatos rendelkezés mellőzését is.

A másodfokú eljárásban a vádlott védőt hatalmazott meg. A védő által előterjesztett beadvány - mint a fellebbezés indokolása - valójában a kirendelt védő érveit ismétli meg.

Hivatkozott az elsőfokú bíróság ítéletének iratellenességéből és téves következtetésekből eredő megalapozatlanságára.

Álláspontja szerint az az ítéleti megállapítás, hogy a sértett sérülését a vádlott okozta, azért nem felel meg az iratok tartalmának, mert az orvosszakértői vélemény szerint akár indirekt erőbehatásra is létrejöhetett a lépsérülés, azaz kategorikusan a szakértői vélemény, és annak egyetlen kiegészítése sem cáfolta a másként keletkezés lehetőségét.

Az ítélet 18. oldal 1. és 19. oldal 7. bekezdésében a vádlott küzdősportok terén való jártasságával kapcsolatos következtetéseket is tévesnek tartotta. Álláspontja szerint a vádlott e tapasztalatai pontosan a bántalmazás kontroll alatt tartásának bizonyítékaként értékelhetők.

Kitért arra is, hogy a szakértői véleményének 2. oldalán kifejezetten szerepel, hogy a sértettnek feltett kérdések nagy részére a nagymama válaszolt, így az ezzel ellentétes bírósági következtetés is téves.

A szülői felügyelet megszüntetése kapcsán a szakértő² és a szakértő³ szakértők azon véleményét hangsúlyozta, miszerint a gyermek anyától távol tartása szakértőileg nem indokolt. Meglátása szerint ezt támasztja alá az elsőfokú bíróságnak a kiskorú veszélyeztetése kapcsán a vádlott szülői szerepre való alkalmasságát részletező érvelése is.

Bár az elsőfokú bíróság a Be. 336. § (1) bekezdése alapján levezetett érvelése helyes volt abban, hogy a törvény mérlegelést nem tűrt a szülői felügyelet megszüntetése kapcsán, ugyanakkor az időközben hatályba lépett új eljárási törvény 572. § (1) bekezdése már nem teszi kötelezővé a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény esetén sem a szülői felügyeleti jog megszüntetését.

Mindezek alapján elsődlegesen a vádlott bizonyítottság hiányában történő felmentését, másodlagosan pedig a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó rendelkezés mellőzését indítványozta.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.174/2018/3-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést visszavonta, míg a vádlott javára bejelentett védői perorvoslatot alaptalannak minősítette.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, törvényesen járt el, amikor a nyilvánosság kizárását elutasította, a gyermekorvos kihallgatása előtt az orvosi titoktartás alóli felmentést beszerezte.

Az ügy megítéléséhez szükséges bizonyítékokat feltárta, széles körű szakértői bizonyítás mellett gondoskodott a gyermek kezelésével kapcsolatos iratok beszerzéséről is.

A tényállás mindenben megalapozott, így az a másodfokú eljárásban is irányadó.

Az elsőfokú bíróság a szükséges részletességgel eleget tett indokolási kötelezettségének. Részletes és logikus indokát adta annak, hogy mely bizonyítékot és miért fogadott el, illetve melyiket miért

nem találta elfogadhatónak. Így kellően megindokolta, hogy a tényállást - a vádlott és élettársa által felkínált többféle védekezéssel szemben - miért főként a sértett és a tanúk vallomására, valamint a szakértői véleményekre alapította.

A felmentést célzó fellebbezés valójában a bizonyítékoknak a törvényes és ésszerű értékelését támadja, így a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre.

Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból helytállóan következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekmény jogi minősítése is törvényes.

A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket számba vette, kellő súllyal értékelte. A kiszabott büntetés neme és mértéke megfelelő, végrehajtásának felfüggesztése nem kifogásolható. A kiskorú sértettel kapcsolatban fennálló szülői felügyeleti jogának megszüntetésére a Be. 572. §-ában foglaltak szerint került sor. Az elkövető személyiségére, a cselekmények tárgyi súlyára, valamint a különösen durva elkövetésre figyelemmel enyhítésre alapot nem látott.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Be. 598. § (2) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) alapján hagyja helyben.

A védő fellebbezése nem alapos.

Bár a vádlott új meghatalmazott védője a fellebbezés indokolásának 2018. október 16. napján történt előterjesztésével egyidejűleg az ügyben nyilvános ülés kitűzésére tett indítványt, a másodfokú bíróság erre törvényes alapot nem talált.

Az ítélet tábla a főügyészi indítványra tekintettel a 2018. szeptember 3. napján kelt végzésével tájékoztatta a vádlottat és a védőt arról, hogy az ügyben tanácsulést tűz ki, és hogy a Be. 598. § (4) és (5) bekezdése alapján az ügy nyilvános ülésen vagy tárgyaláson történő elbírálását kérheti. A vádlott e tájékoztatást 2018. szeptember 10-én, kirendelt védője 2018. szeptember 7. napján vette kézhez, így indítványt joghatályosan 2018. szeptember 18. napjáig terjeszthettek volna elő. Minthogy azonban ilyen nem érkezett, és a Be. 598. § (5) bekezdés utolsó mondata alapján a fent írt határidő elmulasztása miatt igazolásnak sincs helye, önmagában az a körülmény, hogy a meghatalmazott védő csak 2018. október 16-án lépett az ügybe, a nyilvános ülés kitűzésének indítványozására nyitva álló határidőt nem éleszti fel.

Ezért a másodfokú bíróság az ügy elbírálására ügyészi indítványra a Be. 598. § (2) bekezdése alapján - minthogy az ügyészi fellebbezés visszavonása miatt a vádlott terhére fellebbezés nem volt - tanácsulést tűzött ki.

Mindenekelőtt az ítélet tábla kiemeli, hogy a másodfokú tanácsulés időpontjára már új eljárási törvény (2017. évi XC. törvény, a továbbiakban: Be.) lépett hatályba, melynek 868. § (1) bekezdése szerint a törvény rendelkezéseit - a 868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell.

Ennek megfelelően a védelmi - a tényállást is támadó - perorvoslatra figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét Be. 590. § (1), (2) és (8) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt a fellebbezéssel érintett részében bírálta felül.

A Be. 870. § (1) bekezdése szerint a törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály (1998. évi XIX. törvény, a továbbiakban: régi Be.) szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt e törvény másként szabályozza.

Ennek megfelelően a másodfokú bíróságnak a régi Be. alapul vételével kellett az elsőfokú eljárás törvényességét megítélnie, míg saját eljárására az új törvény rendelkezései voltak irányadóak.

Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le az eljárását.

A média érdeklődése mellett zajló tárgyalások során mindvégig biztosította a kihallgatott személyek - és kiváltképpen a vádlott - Be. 74/B. § (1) bekezdésében foglalt hozzájárulási jogát.

Noha a védő az ügyben tartott első tárgyaláson indítványozta zárt tárgyalás elrendelését erkölcsi okokra, valamint arra hivatkozással, hogy a vádlottat kellemetlenül érinti a sajtó jelenléte, ezt az indítványt a törvényszék indokolt végzéssel (6- I. sorszám) utasította el. Az itt kifejtett indokait a másodfokú bíróság messzemenően osztotta.

Az Alaptörvény XXVIII. Cikke a vád nyilvános tárgyaláson történő elbírálását alapjogként rögzíti. Helytállóan hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a nyilvánosság követelménye a garanciális jelentőségű alapelvek egyikeként biztosítja az igazságszolgáltatás működésének átláthatóságát és ellenőrizhetőségét, emellett az általános megelőzés szempontjából is kiemelkedő szerepe van. Sem az ügy tárgya, sem erkölcsi okok nem tették indokolttá a nyilvánosság kizárását, vagy korlátozását, továbbá a kiskorú gyermek érdeke sem alapozhatta azt meg, ugyanis a tárgyalási szakban a sértett kihallgatására az elsőfokú bíróság eljárási korlátok miatt nem kerített sort.

A sajtó jelenlétével együtt járó esetleges kényelmetlenségek a régi Be. 237. § (3) bekezdésében írt törvényes okok egyikét sem merítik ki, a magánérdek a már hivatkozott, társadalmi igényt megjelenítő közérdekkel szemben a büntetőeljárásban súlytalan, a nyilvánosság kizárását ezzel magyarázni nem lehet.

Az elsőfokú bíróság a tanúkihallgatások során a régi Be. 82. §-ában írtakat körültekintően alkalmazta.

A régi Be. 82. § (1) bekezdés c) pontját megtartva titoktartás alóli felmentő nyilatkozat (13. sorsz. jkv. 9. oldal) birtokában kerített sort a sértett háziorvosának a kihallgatására. A tanú1-t, a vádlott élettársát, a régi Be. 82. § (1) bekezdés a) pontja szerinti mentességi jog illette meg, mellyel azonban - a törvényes kioktatás után - sem a nyomozás során, sem a tárgyalás időpontjában nem kívánt élni.

Kk. sértett a nyomozás során is még csak 6 éves volt, kihallgatására a régi Be. 207. § (4) bekezdése alapján nyomozási bíró előtt került sor, mégpedig a Be. 86. § (1) bekezdésében foglaltak megtartásával, vagyis azért, mert a vallomásától várható bizonyíték mással nem volt pótolható.

A nyomozási bíró előtti kihallgatása egyéb vonatkozásokban is megfelelt a Be. 86. § (1) és (3) bekezdésében foglaltaknak. A szabályos eljárási környezetben rögzített vallomásra figyelemmel az elsőfokú bíróság a régi Be. 280. § (1) bekezdése szerint eljárva a még mindig csak 10 éves kiskorú sértettet tanúként nem idézte, hanem a régi Be. 301. §-ára figyelemmel a nyomozási bíró előtt tett vallomását tette ismertetés útján a tárgyalás anyagává.

Az ügyészség vádiratban foglalt indítványa szerint eljárva a régi Be. 296. § (2) pontjának alkalmazásával felolvasta a tárgyaláson a tanú2, a tanú3, a tanú4, a tanú5, és a tanú6 nyomozás során tett vallomását.

Az elsőfokú bíróság a megidézett szakértőket a tárgyaláson kivétel nélkül a régi Be. 110.§ (1) bekezdésének megtartásával hallgatta meg, egyébként pedig a meghallgatni nem indítványozott szakértők véleményét a 299.§ (1) bekezdése értelmében ismertetés útján tette a bizonyítás anyagává.

A régi Be. 116.§-a szerinti okiratokat a Be. 301.§ alapján a tárgyaláson az érintettek elé tárta.

A régi Be. 258. § (3) bekezdés f) pontjának megtartásával adott számot a bizonyítási indítványok elutasításának okairól is, magyarázatával (elsőfokú ítélet 15. oldal utolsó bekezdés) az ítélet tábla mindenben egyetértett.

A gyámügyi eljárás során, azaz közigazgatási eljárás keretében került meghallgatásra a tanú⁷ és a tanú⁸. Előbb nevezett családgondozóként csak a történetek után ismerte meg a vádlott családját, így a vád tárgyává tett cselekményről közvetlen érdemi információval nem rendelkezhetett. A tanú⁸ ismeretei ugyancsak hiányosak, hiszen nyugdíjasként tért vissza az óvodába, előtte évekig nem dolgozott. Eppen ezért az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg azt, hogy a gyámügyi eljárásban tett - az elsőfokú tárgyaláson a Be. 116.§ (1) bekezdése szerinti okiratként felolvasott - nyilatkozataikon túl szükségtelen volt nevezettek tanúkénti kihallgatása.

Mivel a tanú⁹ családgondozó és a tanú¹⁰ védőnő szintén csak a cselekményt követő időszakban került kapcsolatba a családdal, az e körben szerzett tapasztalataikra őket tanúként kihallgatni indokolatlan lett volna, mert a tőlük várható információk a vád keretein kívül esnek.

Emellett megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében értékelte, tényből tényre is helyesen következtetett.

Tényállása teljes egészében megalapozott, az a vádlott tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul, ekként a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének példásan eleget tett.

Ennek során bemutatta a személyi bizonyítékokat és a szakértői véleményeket, kiemelt figyelmet szentelve a kiskorú sértett vallomásainak.

Mérlegelését alapvetően az az elv vezérelte, hogy elfogadta a más bizonyítékokkal hitelt érdemlően megerősített sértetti vallomást a vádlott és a tanú¹ sok tekintetben egyező, de egyes részletek tekintetében egymásnak ellentmondó, életszerűtlen, logikátlan, illetve az igazságügyi orvos szakértő által is megcáfolt vallomásával szemben.

Nem fedi a valóságot az a védői érvelés, hogy a kiskorú sértett vallomása és nyilatkozatai változatosak, önellentmondásosak lettek volna. Az eljárás során is még igen fiatal, óvodáskorú a sértett szinte nyomban a sérülések elszenvedése után beszámolt arról a tanú¹², majd másnap a kórházban a tanú⁶ ugyanúgy számolt be a vele történetekről, állítva, hogy őt a vádlott rúgta meg. Aligha vitatható, hogy ekkor még az anyai nagymama nem is tudott sérülésről, fel sem merülhet ezért, hogy kk. sértett a nagyszülő ráhatására a saját édesanyját ilyen súlyos vádakkal illette volna.

Ezt követően a nyomozási bíró előtt is ugyanígy nyilatkozott, és noha a szakértő¹ szerint ekkor a nagymama befolyásolása már egyértelmű volt, ezt az elsőfokú bíróság - helyeselhető módon - nem, illetve nem kizárólag a szakértői vélemény alapján ítélte meg. A kiskorú nyomozási bíró előtt fogatosított kihallgatásáról készült kép- és hangfelvétel az elsőfokú bíróság azon meggyőződését igazolja, hogy az ügy szempontjából lényeges kérdések megválaszolása során - így különösen abban, hogy ki és hogyan bántalmazta őt - a tanú önként adott egyértelmű következtetés és adekvát válaszokat.

A sértett vallomásának a hitelességét a szakértő⁴ megerősítette, azt élményszerűnek minősítve, a sértettnél a konfabuláció és a befolyásolás lehetőségét kizárva.

Bár Pa tanúl-nél vallomásai alapján tetten érhető az a törekvés, mellyel élettársát menteni, felelősségét mérsékelni igyekezett, azonban különös módon két vonatkozásban mégis terhelő adatokat szolgáltatott reá nézve. Egyrészt azért, hogy a vádlottat hirtelen haragú, indulatos, lobbanékony természetűnek jellemezte, továbbá abban, hogy a sértettet a rúgás a vádlottól álló/felálló helyzetben érte, nem pedig guggoló helyzetben, ahogy azt a vádlott állította.

A vádlott indulatosságát a tanú4 is megerősítette, beszámolt egy olyan korábbi esetről is, amikor a vádlott a gyermeknek „hatalmas” pofont adott. Bár a vádlott neki azt mondta, hogy a sértett egy általa cipelt kőre esett a szentendrei szigeten, a sértett a 2015. karácsonyán történt találkozásuk alkalmával ezzel ellentétben úgy számolt be neki, hogy az október végi kiránduláson az anyja megrúgta őt.

Közvetetten a tanú11 is igazolta a tanú1 és a tanú4 fenti nyilatkozatait a vádlott indulatkezelési problémáit illetően, hiszen a vádlott élettársa neki elmondta, hogy élettársa sokszor kiabál, ordítzik, „indokolt esetben” a keze is eljár.

Az igazságügyi orvosszakértő azáltal, hogy a hasüregi vérzés intenzív tüneteinek megjelenését a sérülés elszenvedését követő 4, legfeljebb 12 óra elteltére tette, a vádlott azon védekezését gyengítette, mely szerint a gyermek egy-másfél héttel korábban is elszenvedhette a lépsérülést. Ezzel egyúttal az az érvelése is megdőlt, mely szerint akár az óvodában történt bántalmazás kapcsán is megsérülhetett a fia, hiszen a tanú11 tanúvallomása szerint a kiskorú sértett 2015. október 22. napját követően már nem járt óvodába.

A szakértő a sérülés okozásának pillanatában elfoglalt testhelyzet tekintetében ugyancsak kizárta a vádlott által állított „fenékbe billentés” lehetőségét is azzal a véleményével, hogy a sértett guggoló testhelyzetben, és a vádlottnak háttal nem érhetette az az erőbehatás, mely a lépszakadással járt együtt.

Végül valószínűtlennek minősítette azt a vádlotti felvetést is, hogy a sértett egy kőre esés útján szerezte volna sérülését, mert a testi adottságai mellett olyan tömegű követ, melyre ráesve indirekt módon az adott súlyos sérülést elszenvedhette volna, a gyermek nem tudott volna sem felemelni, sem cipelni.

Az okozott sérülésből kiindulva az erőbehatást kifejezetten nagynak véleményezte.

Kétségtelen, hogy a keletkezés módja tekintetében ugyan nem zárta ki az indirekt erőbehatás lehetőségét sem. Ugyanakkor téves az a felfogás, mely egyedül a szakértőre bízta a bűncselekmény történeti hátterének feltárását. A szakértő feladata mindössze az, hogy felvázolja a sérülés keletkezésének valamennyi lehetséges mechanizmusát, ezt követően ugyanakkor a bíróság feladata e lehetőségek közül azt kiválasztani, amelyet más bizonyítékokkal egybevetve kétséget kizáróan bizonyítottak talál.

A védelem szakértői véleménnyel összefüggő érvelésének hibája, hogy nem a fentiek szerint eljárva, hanem a szakvéleményben felvázolt egyik - a vádlott védekezésével összhangban lévő - lehetőséget a bizonyítékok rendszeréből kiragadva értékelte, ez pedig nyilvánvalóan téves következtetésekhez vezethet.

A védői okfejtés ellenében az elsőfokú bíróság valamennyi bizonyíték együttes, a törvény, a logika és az ésszerűség szabályainak egyaránt megfelelő, alapos és érzékeny mérlegelésével helyesen

támaszkodott az ítéleti tényállás megalkotása során a kiskorú sértett a tanú12, a tanú6, a tanú11, kis részben pedig a tanú1 és a tanú4 vallomására, továbbá az igazságügyi orvosszakértői vélemény, és az igazságügyi pszichológus szakértő véleményével több oldalról megerősített vallomására.

Mivel a védő felmentést célzó fellebbezése a kifogástalan mérlegeléssel megállapított tényállást támadja a vádlott védekezésének elfogadása érdekében, ez a felülmérlegelés tilalma folytán a másodfokú eljárásban sikerre nem vezethetett

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, cselekményének jogi minősítése törvényes, és az megfelel az élet és testi épség védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglalt szempontoknak is.

Helyesen értékelte a vádlott testi épség ellen irányuló magatartását egyenes szándékkal elkövetettnek.

A küzdősportokban jártas vádlottnak az alig 6 éves, nála nyilvánvalóan sokkalta gyengébb fizikumú gyermekének nagy erejű megrúgásakor számolnia kellett a súlyos, sőt, akár életveszélyes sérülés bekövetkeztének reális lehetőségével.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a védő ellentétes irányú érvelésével, azaz azzal, hogy pontosan e jártasság volt az, amely lehetővé tette a rúgás erejének kontrollálását. Az irányadó tényállás szerint az adott sérülést kifejezetten nagy erejű behatás okozta, így visszafogott, uralom alatt tartott magatartásról semmiképpen nem beszélhetünk.

Emellett ez az érvelés tökéletesen ellentmond a tanú4, a tanú1-nek vallomásának, és az igazságügyi pszichológus szakértői véleménynek, melyek a vádlott indulatvezérlési problémáit, hirtelen kitörő agresszióját igazolták, amelyből megint csak nem következik a vádlott indulati cselekményeinek irányított végrehajtása.

Az eredményért - vagyis az életveszély bekövetkeztéért - az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottat tudatos gondatlanság terheli. Ezt a másodfokú bíróság némi kiegészítéssel osztotta.

A tudatos gondatlanságot jellemző „bizakodás” normatív mércéje a könnyelműség, ami azt jelenti, hogy az elkövető valamilyen konkrét körülményre alapozta az eredmény elmaradásáért való bizakodását, de ez a bizakodás nem alaptalan, vagyis éppúgy reális esélye van a következmények elmaradásának, miként bekövetkezésének is.

A bizakodás elfogadható alapját a jelen esetben az általános élettapasztalatok teremthetik meg. A nagy erejű rúgás ugyanis általában - főként a sértett testi adottságait, a bántalmazás váratlanságát, és emiatt a védekezési mechanizmusok elmaradását is figyelembe véve - eleséssel, és ennek következményeként bizonyos sérülésekkel jár együtt. Ilyen jellegű bántalmazás esetén előre kell látni ugyanakkor azt is, hogy pontosan az adott körülmények között, a vádlotthoz képest sokkalta gyengébb fizikumú, sérülékenyebb csontozatú, komoly elhárító magatartást kifejteni nem képes sértett önmagában a rúgástól is elszenvedhet akár súlyos sérüléseket is (csonttörés, fontos belső szervek ütődéstől eredő sérülései). Mivel azonban nem ez a jellemző, a vádlott valóban bízhatott alappal az életveszélyes állapot elmaradásában, s mert az mégis bekövetkezett, a következményekért luxuria terheli.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó tényezőket hiánytalanul és hibátlanul feltárta, és azokat messze a súlyuknak megfelelően értékelve szabott ki szabadságvesztés büntetést a vádlottal szemben, annak mértékét a törvényi minimumban határozva meg. A vádlott büntetlen előéletére, kóros elmeállapot szintjét el nem érő személyiségzavarára figyelemmel azt is helyesen

látta, hogy a büntetési célok a szabadságvesztés tényleges végrehajtása nélkül is elérhetők. A próbaidő tartamát is arányosan, a törvényes keretek között határozta meg.

Megfelel a törvénynek a végrehajtási fokozatra, a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés is.

Az elsőfokú bíróság a vádlott szülői felügyeleti jogát a kiskorú sértett vonatkozásában a régi Be. 336. §-a (1) bekezdésének kötelező rendelkezése alapján szüntette meg.

Helytálló az a védői hivatkozás, hogy az időközben hatályba lépett Be. már - a Ptk. és a Pp. rendelkezéseivel összhangban - bírói mérlegeléstől teszi függővé e jogkövetkezmény alkalmazását, a vizsgálandó körülmények terjedelme és jellege is eltérő a korábbi szabályozáshoz képest.

A bíróságnak a szülői felügyeleti jog megszüntetésére a vádlott gyermeke sérelmére elkövetett szándékos bűncselekményért való bűnösségének megállapításán túl a Ptk. 4:191. §-ban írt feltételek bármelyikének egyidejű fennállta esetén kerülhet sor. Így akkor, ha:

- a szülő felróható magatartásával gyermeke javát, különösen testi jólétét, értelmi vagy erkölcsi fejlődését súlyosan sérti vagy veszélyezteti; vagy
- a gyermeket más személynél helyezték el vagy nevelésbe vették, és az a szülő, akinek szülői felügyeleti joga szünetel, a gyermek elhelyezésére vagy a nevelésbe vételre okot adó magatartásán, életvitelén, körülményein önhibájából nem változtat; a bíróság a szülői felügyeletet a szülő valamennyi gyermeke tekintetében megszüntetheti, ha a szülőt a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte, és a bíróság rendelkezhet úgy, hogy a megszüntető határozat hatálya kihat a később született gyermekekre is.

Azt kell mérlegre tenni következőképpen, hogy az elkövetett bűncselekmény a Ptk. fenti rendelkezéseivel összhangban olyan súlyú-e, amely mellőzhetetlenné teszi a kiskorú gyermek védelme érdekében a vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését.

A másodfokú bíróság az eset összes körülményére figyelemmel látta úgy, hogy az elsőfokú bíróság által a törvény kötelező rendelkezése miatt alkalmazott joghátrány bírói mérlegelés mellett is maradéktalanul megállja a helyét.

A jelen esetben az irányadó tényállás szerint a vádlott szándékosan életveszélyes sérülést okozott a gyermekének. E bűncselekmény önmagában is súlyos, és akár alapot adhat a szülői felügyeleti jog megszüntetésére. Ugyanakkor nem kerülheti el a figyelmet, hogy a polgári jog nem csak bűncselekmény esetén ad lehetőséget a szülői felügyeleti jog megszüntetésére, hanem más felróható, testi jólétet súlyosan veszélyeztető - és értelemszerűen a bűncselekményi szintet el nem érő - magatartások esetén is.

Jóllehet az elsőfokú bíróság nem rótta fel a vádlottnak a kiskorú veszélyeztetését, az egyáltalán nem kizárt az ítélőtábla álláspontja szerint, hogy a bűncselekményhez megkívánt súlyos kötelességszegésként nem értékelt előzmények, a sértett és a vádlott viszonya a szülői felügyeleti jog körében értékelést nyerjenek.

Ekként nem mellőzhető körülmény, hogy a vádlott a gyermekkel hideg és elutasító módon viselkedett, fegyelmezetlenségére többször dühkitöréssel reagált, több esetben megrángatta, vagy ellökte kiskorú sértettet. Ennek következtében a gyermek az érzelmi frusztrációt nehezen viselte, az anya vonatkozásában traumatizáltság volt megállapítható. Jelenleg kk. sértett az anyai nagyszülőkkel él, a gyámhivatal keresete alapján az a náluk történő gondozásba helyezés iránt jelenleg is polgári peres eljárás van folyamatban.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság meggyőződése, hogy a vádlott magatartása kiskorú gyermeke testi jólétét és erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyezteti, és ezen nem változtat jelen pillanatban az sem, ha a magatartásán a vádlott a gyermek szempontjából pozitív irányban törekedne változtatni. Ez utóbbi magatartás legfeljebb ahhoz nyitja meg az utat, hogy a szülő a felügyeleti jog jövőre nézve történő visszaállítását kezdeményezze (Ptk. 4: 192. §, BH2013. 17.).

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó rendelkezést helyesnek és törvényesnek látta a megváltozott jogi környezetben is.

Az elsőfokú bíróság járulékos kérdésekben hozott döntése is megfelel a jogszabályoknak.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 604.§ (1) bekezdés a) pontja és a Be. 605. § (1) bekezdése alapján - alapvetően helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

Budapest, 2018. október 26.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

dr. Halász Irén sk.
előadó bíró

dr. Fülöp Ágnes Katalin sk.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 2018. május 31. napján kihirdetett 16.B.54/2017/26. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.234/2018/11. számú végzése folytán 2018. október 26. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2018. október 26.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő